Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 32 (518). Неділя, дня 11. серпня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ
За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошеннє 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Щоб не посоромити землі нашої!

Серед нашої дійсности є ціла маса справ, які вимагають безпроволочного полагодження. Одною з таких — є справа охорони наших західних окраїн перед заливом. За таке чи інше полагодження цеї справи бралися у нас деякі чинники вже нераз, та всі ці заходи мали характер доривочний, — акції бракувало на дальшу мету продуманого пляну та систематичности. Що далі — справа ця стає щораз то більше пекуча, а разом з цим, щораз то більше складна і тяща до переведення. Відкладати її не можна ані з міркувань тактики, ані практичної доцільности, ані, тим більше, з міркувань етично-чутєвих.

Сьогодня справа стоїть так, що існує можливість спинити і відкинути филю заливу. Які можливости завтра існувати-муть—невідомо, на всякий випадок корисних можливостей з кождим тижнем буде менше. І якби ми не були перетяжені обовязками, що їх накладає на нас розбудова нашого національного життя на всіх ділянках — то ми не зможемо ніяк увільнитися від відповідальности за долю наших західних окраїн. Це є один з цих тягарів, що падати-муть на наші плечі, в міру цього, — як ми, з народу ставати-мем щораз то виразніще Нацією. І коли ми здобудемося на плянову, систематичну акцію на наших західних окраїнах — це буде доказ, що ми доросли і виросли — на самостійного господаря - Націю.

Коли блище приглянутись до питання — відношення наших західних окраїн до решти нашого орґанізму — то легко зауважити можна, що існує разяча ненормальність у взаємовідношенню і взаємовідділовуванню розгляданої нами частини орґанізму до цілости і навпаки. Дається, іменно, зауважити заник нервової системи, яка вязалаби поодинокі більші чи менші клітини тої частини з рештою орґанізму. Успіхи, удари чи болі тої частини — не доходять до свідомости решти орґанізму. Брак нервового осередка ще більше замотує справу, бо не має можности провірювати, коли і серед яких умовин дана нитка нервова переривається і що з даною клітиною діється. А це немаловажна справа, бо цих клітин на наших західних окраїнах є з горою 400 тисяч. Доходить до цього, що не має дня без глибокої траґедії потапаючої серед заливу душі нашої, і це вже тягнеться десятками і сотками років, а мимо цього цей біль і крик душі не доходить до збірної свідомости орґанізму. Серед таких обставин гинуть лише нечлени нації, а така безучасність в долі погибаючої частини духового орґанізму — можлива лише в орґанізмі з хорими або атрофованими нервами.

Наладнати справність нервової системи — це перша передумова охорони загрожених частинок орґанізму, а передовсім — треба наладнати нерв орґанізаційний. Можна рахувати на це, що ще деякий час наші західні окраїни, шляхом власної відпорности, що гніздиться в таємних жерелах підсвідомости — будуть давати відсіч загрозі, але треба зважити, що на місце відкидуваного мусить прийти щось, що можнаби приняти. Самою неґацією жити довго не можна. Сьогодняшний стан нашого населення на західних окраїнах є цього рода, що оно, в більшости випадків, не має взагалі ніякого національного обличча, оно стоїть на півдорозі — звязок з власним орґанізмом—втратило, з чужим—ще не навязало. В таких обставинах йде наступ ріжними шляхами, а обставини ці є остільки облегчуючі для наступаючих, що наступаючі мають апарат адміністративний і школу в своїх руках.

Одиноким зорґанізованим чинником національним, по своїм характері, що ще лишився на позиціях і до останка совісно виповняє свої обовязки — се церква. Надзвичайно тяжке завдання, з яким випало їй одинокій, за всі інші чинники, справлятись на наших західних окраїнах — ставить її в ряді найвірніщих оборонців нашої прадідівської землі. І тому історичним і національним злочином є і булоби, якщо хтось намагавбися підривати силу цеї одинокої поки що, нашої оборони на західних окраїнах. Та самій церкві не під силу справлятись з наступом. В додатку тип старого священника, вихованого „pod wspólnym dachem“ в переважаючій більшости — не є ані пристосований, ані психічно підготований до нових часів, до нових засобів боротьби.

В останніх роках бачимо спроби, з боку освітно-культурних та економічних наших уставов — навязувати контакт з поодинокими осередками на наших західних окраїнах. Спроби ці однак є блуканням напомацки, а найважніще — не має діріґуючого осередка, а самі спроби не є уложені в ніяку систему і через те густо-часто губиться сама енерґія і досвід з праці на місцях. На загал це все, що досі у нас робилося для наших західних окраїн, насовує думку і враження, що обтяжена совість наша, хотячи облегчити собі тягар відповідальности і обовязку — кидає час від часу милостиню західним окраїнам на відчіпне. А це все походить від цього, що нас не болить біль наших братів. Якби це все, що діється від десятків і соток літ на наших західних окраїнах, доходило до нашої збірної свідомости — то ми небо порушилиб і з під землі видобули силу для оборони наших прадідівських земель.

Відповідальність наша перед майбутніми поколіннями вимагає від нас — перевести як найбільш всесторонну акцію для здержання і відкинення тої филі, що грозить повним залиттям наших західних земель, що посовує межу заливу щораз далі на схід.

Для цього конечно треба утворити один діріґуючий осередок, в розпорядженню котрого найшлисьби більші матеріяльні засоби і потрібні сили для виконання передовсім освітно-культурної та економічної праці на західних окраїнах.

Завданням цього осередка булоб, після докладного вивчення терену акції і навязання звязків з поодинокими ґрупами чи особами на західних окраїнах, виготовити плян праці та його систематично переводити, при чому тактика і практика орґанізаційна мусілаб бути пристосована до умовин в поодиноких районах. А ці умовини дуже ріжні в наслідок цього, що поодинокі райони на західних окраїнах жили занадто довго зовсім відокремленим, льокальним життям, тим більше, що й розкладові потягнення з боку наступаючих не скрізь були однакові, а навпаки — дуже ріжні. Підхід до такого, наприклад, району, як Сінява — мусить бути зовсім інший, ніж підхід до Сяніччини, Ліска, Коросна, Нового Санча чи Горлиць.

Не будемо на цьому місци висказувати нашої думки відносно цього, як ми уявляємо собі орґанізацію помочі нашим братам на західних окраїнах. Ми хотілиб причинитись цими рядками до підчеркнення актуальности і пекучости сього питання, та викликати обмін думок, що довівби до утворення орґанізаційного осередка, який в порозумінню з нашими культурно-освітними, економічними та політичними чинниками — відавби акцією на наших окраїнах.

Кожний прогаяний день — віддалює нас від мети та успіху, на землю нашу — паде сором, а на душу — смертельний гріх.

ЗЕЛЕНИЙ КЛИН.

Московсько - китайський конфлікт, який повстав на Далекому Сході — сколихнув цілим світом і голосним відгомоном відбився в пресі. Майже що дня світова преса містила алярмуючі вістки про події на Далекому Сході, пророкуючи, що ось-ось почнеться війна. Але до війни все таки не прийшло, а останні відомости голосять, що чорні хмари вже розходяться і що конфлікт буде полагоджений мирною дорогою. Хоч небезпека війни ніби і усунена, але зацікавлення подіями на Далекому Сході треває далі, бо чей-же кожному, хто цікавиться світовими подіями і читає часописи — відомо, що змагання за панування в Манджурії тревають вже давно і що скорше чи пізніще прийде до крівавої розправи. Здавалось би може, що ми Українці не маємо чого спеціяльно цікавитись подіями на Далекому Сході, мовляв: — які-ж ми там маємо інтереси? Хай собі ріжуться Москалі з Китайцями чи Японцями, нас це мало обходить! А в дійсности так не повинно бути. Ці події не можуть бути байдужними для нас, бо вони відбуваються на території заселеній Українцями. Ця територія називається Зелений Клин, про який ми час від часу чуємо і говоримо, а дуже мало про нього знаємо, тоді, коли чужа преса, а з окрема японська та американська звернули увагу на Зелений Клин, а особливо на замешкалих там Українців.

Дві округи бувшої „Приморської области“, заселені переважно переселенцями з України — це тзв. Зелений Клин.

Межує він на захід з Китаєм, на південь з Кореєю, на північ з Амурщиною, а східня його межа це—Японське море, що є частиною Тихого океану. Зелений Клин має територію довжиною 900 кільометрів, а шириною 400 кільометрів,—цей простір рівняється території Італії. Живе на Зеленому Клині майже 400 тисяч Українців. Офіціяльна большевицька статистика з 1927 р. подає, що Українців на Зеленому Клині є 30%, але в деяких частинах, як нпр. в околицях міст Нікольськ - Усурійського, Спаського та Імана і взагалі в Владивостоцькій окрузі нараховують 70%. Коли поглянемо на мапу Зеленого Клину, то знайдемо там: Київ, Чернигівку, Зіньківку, Прилуку, Полтавку, Чугуївку, Хорол і богато інших назв, що живо пригадують Україну. В господарському укладі та в побуті, переселенці з України зберегли характерні ознаки укр. сільської культури: Мазані хати, садки, квітники, внутрішний вигляд хати і одяг — все це наче живцем перенесене з України. Найголовніщим містом є Владивосток (110 тисяч мешк.) і Хаборовськ (60 тисяч мешк.). В тих містах населення переважно московське або китайське, натомісць такі міста як: Нікольськ-Усурійський (25 000 мешк.) має український характер. Ґрунт на площині Зеленого Клину неоднаковий. Найпридатніща для хліборобства є полуднева частина краю, де найбільш поселилось Українців. Що найбільш вражає на Зеленому Клині – це море буйної зелені, могутня сила барвистого ростинного царства, за що перші українські переселенці і прозвали цей край Зелений Клин. Трапляються місця, особливо на півдні, де майже поруч можна натрапити на рослинність сибірської тайги, України, Кавказу, Італії та горячої Африки. Зелений Клин богатий рівнож звіриною та дикою птицею. Хліборобство має надзвичайно придатливі умови. Управляють тут ріжні культури: сіють пшеницю, жито, ячмінь, овес і гречку, останніми часами збільшився засів озимного жита, бобу, рижу і проса. Пасічництво, занесене сюди Українцями, прищепилось дуже швидко і легко, бо порода бджоли, яку розводиться на Зел. Клині, пристосувалась до умов настільки, що витримує вогку весну і першу половину літа і не боїться мряк та морських вітрів. Доказом, який великий прибуток дає пасічництво, є статистика, яка подає, шо в 1926 р. було зібрано більше як 350.000 пудів меду. Окрім цього є ще допомічні промисли, а з них найбільше поширені: мисливство і риболовство. Риби ловлять там на міліони пудів; самої китової ікри в 1926 році заготовлено 25000 пудів. Мисливство на Зеленому Клині має характер промислу та є жерелом великих заробітків. Серед мисливців перше місце займає Українець Олекса Козин, який забив 22 тигри і більш ніж 40 малих зловив живими.

Опріч цього величезну цінність краю становлять його гірничі богацтва. Уся полуднева частина Владивостоцької округи лежить на вугіллі. В районі Тетюхе є копальні руди: срібно-цинкової і срібно-оловяної, а по річищах гірських річок знаходиться пісок золота. Згадуючи про природні богацтва краю, не можна поминути богатих лічничих жерел, а з них найбільше відомі: лічнича боровина в Садгороді, горячі сірчані жерела „Кульдур“, вугляно-кисле-ґазове жерело „Ласточа“ і богато менших. Цим, що тут зазначено, ще не вичерпуються природні богацтва Зеленого Клина,—не треба забувати, що весь край ще культурно молодий і малозаселений. Досліджено поки — що тільки те, що само в очі кидається, але й з цього видно, що перед цим краєм лежить величезне майбутнє.

Українське населення Зеленого Клина підтримувало весь час живий звязок з матірним краєм, і коли в 1917 р. вибухла революція — то на Зеленому Клині, як і на всіх землях заселених Українцями — вона дала почин до дуже поважних національно - культурних та політичних рухів. Вже від 1917 р. почали засновувати на Зеленому Клині ріжні культурно - просвітні товариства та українські школи, а в 1919 р. вже були українські школи навіть по таких великих осередках як: Владивосток, Хаборовськ. Харбін і на ст. Манджурія. На Зеленому Клині почав виходити цілий ряд укр. часописів, а для керування усім культурно - просвітним і політичним рухом — була утворена Українська Рада - парлямент, яка намагалась утворити з Зеленого Клина державу окрему — але прихід білих, а потім червоних Москалів—припинив цю працю і край знов находиться в тяжкій боротьбі з ріжними ворожими елементами, які весь час стоять на перешкоді українському рухові. Коли царат, певний своєї сили, не привязував великої уваги до українського руху на Зел. Клині— то большевики є більш далекозорими. Вони відчувають, що скорше чи пізніще — вони втратять побережжа Тихого океану і тому останніми часами забороняють Українцям поселюватись в полудневій частині Владивостоцької округи. Натомість спроваджують туди Корейців, якими дуже опікується большевицька влада, а Українців виселюють в північну лісову частину Хабаровської округи. Останніми часами почалась нагінка на українських культурно - просвітних діячів, яким большевики закидають — змову з контр-революцією. Тому-то богато наших земляків втікає до Харбіну.

З наведеного бачимо ясно, що доля Зеленого Клину не може бути байдужною для нас, бо хоч і віддалений він від матірної території великими просторами цілої Азії, але натомість — посідаючи надзвичайні природні богацтва, велику територію і доступ до Тихого океану — Зелений Клин може бути для Української Держави тим, чим для Анґлії є Канада.

Треба тільки людей та культурної ініціятиви — щоб забезпечити Зеленому Клинові швидкий та буйний національний розвиток. — *Полтавець-Хмурий.*

●●●●

Занедбана позиція.

(В справі наших передмість).

По деяких містах, орґанізація наших українських сил на передмістях представляється користно. Наприклад у Львові майже кожде передмістя зорґанізоване при власних народних домах, читальнях, школах, кооперативах тощо. Однак в більшости міст, ці так важні для нас і для нашої будуччини позиції полишено на волю Божу. Ми приглядаємося вже від ряду поколінь, як колишні наші села, що шляхом історично-правних подій, по своїй волі чи неволі, зливаються з найблищими осередками-містами, тратять там свою автономію, а разом з цим і свою відпорність, та як одно по однім пропадає для нас. Ми бачимо як наші селяне що влилися в межі міста розтрачують свої посілости та майно, розпродають за безцін свої ґрунти, а самі немаючи ніякої орґанізації попадають під ріжні чужі впливи. В той спосіб ми стратили на користь чужих елементів всі наші місточка і міста, ми є на простій дорозі втратити щей ті села і передмістя що ще сьогодня є наші.

Аби так не сталося, треба бити в великий дзвін і братися до орґанізації, пляново і з вирахуванням.

Крім задержання за нами приватної власности (ґрунтів, городів, домів то що) мусимо звернути всю свою енерґію на розбудову наших національно-культурних, шкільних та економічних установ. Власні „Народні Доми“, „Церкви“, „Читальні“, „Кооперативи“, будинки „Рідної Школи“ надавати муть наш характер передмістям, гуртувати-муть і держати-муть старше покоління при нашій національности, а одночасно будуть нас самих кріпити та обєднувати. Через те і відпорність наша буде більша. Треба лише хотіти а все дасться зробити, бо погляньмо скільки то наших міщан жертвувало свої великі маєтки на косцюлкі і захоронки, школи та інші чужі фундації. Видко, що Поляки є зручніщі і меткіщі, а там де бачать користи для своєї нації, стараються осягнути свою ціль без огляду на средства. А ми? Приймаємо лиш це все до відома і жалуємо що ось пішло все в чужі руки. Власне йде о це, аби наше міщанство було національно свідоме і зорґанізоване, а тоді й наше народне добро не переходити-ме в чужі руки.

Щоби повести поважну освідомлюючу роботу по наших передмістях мусять наші партійні та культурно-освітні проводи закинути на будуче межиособиці та ріжні особисті та партійні порахунки, а увагу і енерґію свою звернути власне на цю занедбану а так важну в нашому національному життю позицію — як передмістя. Бо протягом одного покоління ми готові стратити по наших передмістях навіть і це що ще маємо.

Наскільки ця небезпека є грізною для нас, возьмім для прикладу — Перемишль. Ціле засянське передмістя було ще дуже недавно виключно в руках наших людей. А сьогодня наших міщан є досить, але все це люде зубожілі, зовсім не зорґанізовані а крім каплиці о.о. Василіян та школи-захо-

ронки нічим не може похвалитись — це ще так недавно майже в цілости наше, заможне населення Засання. Другий приклад: Болоння. Крім низенької деревляної церковці та дому брацтва св. о. Миколи нема ні одної української установи яка гідно моглаб репрезентувати силу цього ще так недавно цілковито українського Болоння. Недалеко Болоння маємо наше, перед війною ще чисто українське а сьогодня вже напів зпольщене — село Вовче. Крім церковці, находиться в селі читальня „Просвіти“, приміщена в винайменім домі та недавно відчинена кооператива. Чи зорґанізоване як слід це так близько положене село нашими перемиськими громадянами? Ні! А мусимо усвідомити собі це, що незабаром ми готові цілковито втратити це село в користь напливового чужого елементу, що сильно закуповує там ґрунта, парцелі, доми і т.д. під будову своїх приватних і національних домів. І ми в короткому часі погодимося преспокійно з фактом злуки цього підміського села з Перемишлем, а все це що діється тепер вже на Вовчі нас не зворушує, бож наші опікуни подумають про це за нас краще і доцільніще. А Перемишль нагадає собі про наші передмістя тоді як прийдуть вибори. — Так далі бути не повинно. Місто мусить помогти передмістям побудувати великі „Народні Доми“, як орґанізаційні осередки. Між цими осередками а містом мусить бути сталий живий звязок. Місто мусить теж занятися орґанізацією „Рідної Школи“ по передмістях бо лише школа може охоронити нашу молодь перед загибіллю. — *В. Б-й.*

Дописи.

Вовче, пов. Перемишль. (Спортовий фестин у Вовчім над Сяном). Признаюсь з великим сокрушенням серця, що все мав я упередження, а то й відчував прямо нехіть до всяких добродійних спектаклів, вент і фестинів; льоси й ще раз льоси, монструальні колеса тзв. щастя, стовп з назвою нашого села-горівкою, та безнадійне кружляння від названих приємностей до буфету і на відворот—припроваджували мене стало до „шевської пасії“. З оттакими почуваннями їхав я в неділю, дня 22 VII. ц. р. в характері делеґата перемиського „СОКОЛА“ — в товаристві Вп. П. Меценасовства Загайкевичів — до села Вовча на фестин. І я розчарувався, і то так приємно розчарувався, що тепер ходжу по місті і всіх знакомих питаю, чи не знають, де відбувається найблищої неділі .... фестин. Річ природна, такий фестин, як в дні 22 VII. цр. на Вовчі. Бо властиво це не був фестин, але свято спорту, танку і пісні. Були там вправді льоси (мене знищили ті льоси на цілих 3. золотих без виграної — чоловік не має ніколи щастя), був і буфет, але властивою частиною фестину були вправи недавно основаного спортового гуртка дівчат „СЯН“, вежі мужеського гуртка, шістка танцюристів, та пісні названого гуртка Т-ва „СЯН“. Вправи дівочого гуртка задоволили мене своєю справністю та незвичайно точним виконанням і врешті своєю обильністю і ріжнородністю. Місце вправ зручно відсунене від площі фестину поза потік — уможливили складне і вигідне розставлення до вправ. Орґанізація вправ дуже добра. Виконання ціховало зрозуміння поодиноких рухів, плавність та рівномірність рухів і темпа і врешті збереження такту, мимо слабкого доволі акомпаніяменту музики. Слідна була енерґійна і ніжна заразом рука провідниці у цілому виконанні. Провідниця, що так гарно і так в короткому часі зуміла згуртувати і вправити свій відділ — це п. Ольга Федаківна, абсольвентка учит. семинара, яка, що слід з признанням підмітити, покинула шкільну лавку, не покинула праці, посвячуючи цілий свій вільний час своїм односельчанкам. Товаришки зі шкільної лавки можуть бути горді зі своєї товаришки і повинні віддати себе теж, як п. Федаківна, селу у вакаційний час. — Національні танці, на поляні між деревами—вляли в ціле свято богато чару, з окрема тому, що випали під захід сонця. Добре сонце золотило постаті танцюючих, що виглядали — наче лісні мавки та лісовики з казки. Самі танці виконані докладно і з дужим темпераментом — приготовив їх та перевів п. Теофіль Багрійчук—відомий нам із своїх, в тім напрямку, спосібностей. — Вежі мужеського гуртка, при бенґальськім освітленню, випали дуже ефектовно — лиця і тіла являлись в тім освітленню — начеб з міді і заліза викуті, сила і енерґія била з тих постатей. А при кінці залунав наш коханий добрий спів. Пісня за піснею лунала понад вовчанські болоня, понад химерну ріку Сян, линула стихійно, була мельодійна і пориваюча. Пісні зроджені на полі, пісні, в яких сум і сміх, і найкращі пісні про недавно минуле: стрілецькі пісні. — Приходилось пращати. Йшло це пиняво: пісні і ввічливий господар свята п. Доротяк не пускали... Та вертати треба було. Вертаючи, оглядались ми довго-довго позад себе на зникаючі з очей вовчанські болоня — виринув ясний усміхнений місяць і з нами-ж добротливо дивився туди-ж, — стихли пісні, стихли й ми; зближався, клекотів і тисячами світел блемів Перемишль. — *Степан Навроцький.*

Бушковичі, повіт Перемишль. (Соколи рятують село). В ночі з 27. на 28. липня ц. р. вибух грізний пожар в селі Бушковичах. Горіла жидівська хата положена в середині села. Положення горіючої домівки, як теж спріяючий пожежі вітер — кинули на село жах. Перед кількома днями химерний Сян знищив цілорічну працю кільканайцяти господарів, а ту знова гряде на трудяче село нове нещастя. В таку хвилю виступило алярмно сокільське гніздо і у виконанню статутового та громадянського обовязку — поспішило на поміч стрівоженому селу. Збірка зорґанізована спішно згуртувала усіх Соколів, Соколоці в числі 86. Провід переняв сам начальник гнізда, Михайло Нагайський. В кільканайцять мінут по алярмі — затягнено на місце пожару сикавку і розпочалась праця. Соколи, з нараженням себе і своїх річей — кинулись до великої сикавки і трьох малих ручних сикавок, а Соколиці, в ланцюховому потрійному обігові, подавали воду. Пожежа розпочалась о 4-ій годині рано, а в дві годині пізніще огонь вже був зльокалізований. Майже цілу домівку вратовано, бо спалилося часть кроков, сходи на стрих і один малий маґазин. Хазяїн хати, зі сльозами в очах, дякував сердечно сокільському гніздові, а постерунок П. П. з признанням виражався прилюдно. Так свідоме зорґанізоване сокільське гніздо стануло карно і з пожертвованням в обороні майна односельчан, а в слід за признанням громадян села Бушкович — рознеслась широко і далеко слава; слава, яка сцілює — слава, яка будує; слава, яка отворила очі богатьом, що стояли осторонь сокільської орґанізації, на вагу і потребу тієї власне орґанізації. Ця слава притягла і притягати буде чим раз більше членів Т-ву „Сокіл“, а добрих синів гарному селу. — СЯН.

З Польщі і про Польщу.

Тепер вакації. Всі їдуть на відпустки — їдуть й польські міністри та ріжні високі урядовці. Нічого в тім дивного. Навіть і то не дивне, що польські ґазетярі заглянули до автомобілю президента краєвого господарського банку ґенерала Ґурецького, яким думав ґенерал відбути підчас своїх вакацій подорож по польських воєвідствах. Довідались ґазетярі між іншим, що це є автомобіль скарбовий, а скарбовим автомобілем не можна їздити на приватні прогульки, що цей автомобіль такий захланний, що за ту бензину що він поїдає можна купити залізничий білет першої кляси і обїхати всю теперішну Польщу вздовж і поперек. Довідались ґазетярі ще дещо і наробили крику в ґазетах, що ґенерал Ґурецький хоч є президентом банку краєвого господарства але, сам є дуже кепський господар і дає поганий приклад другим урядовцям, як вони мають марнотравити загальне добро. Який презес господарства така господарка. — Польсько-німецькі переговори не то що зірвані, але ще й до того Німці загострили і підвищили мита на товарі через границю польсько-німецьку. Назначення Німцями 1. серпня як дня від коли ті митні заострення обовязують заскочили Польщу, і вона просилася, щоби Німці відсунули бодай той речинець на пізніще. — Польські ґазети останніми часами стали широко розписуватись про захланність Варшави яка бере з Галичини все що може а їй в заміну нічого не дає. Кажуть ці ґазети, що Галичина повинна бути окремою провінцією бо її інтереси є зовсім відмінні від інтересів решти держави, а поділ на воєвідства повинен бути скасований. Подають ці ґазети навіть докладний плян якби мала виглядати та окрема галицька провінція. Кажуть навіть, що за переведення цього пляну будуть ці ґазети та їх однодумці боротись. Побачимо! Ми думаємо; що час від часу поговорять про це, тай затихнуть.

Що чувати в світі?

Большевикам не везе. Заповідали вони, що 1. серпня ц. р. відбудеться по цілому світі тзв. „червоний день“ себто перегляд і проба сил большевицьких, поза межами большевії. Ця проба сил і цей перегляд випав так, що й нема навіть що про це писати. Московські червоні ґенерали будуть напевно дуже незадоволені зі своїх аґентів за кордоном і жалувати-муть тих грошей що їх кинено на орґанізацію „червоного дня“. Ліпше було не зачинати і не виходити на улицю, то ще могли люде думати, що може й справді у тих большевиків сила, а так вилізли і осоромилися. Тут і там кілька жидиків побігало, походило, а у нас у Львові ще до того кілька кацапунів зі „Сельробу“ і от тобі і уся большевицька демонстрація і вся парада „червоного дня“. — І в Анґлії не везе большевикам з переговорами. Надходять відомости, що переговори поміж большевицьким представником Довгалевським та анґлійським міністром закордонних справ Гендерзоном — зірвані. Довгалевський хотів, аби Анґлія зараз назначила і вислала свойого посла-амбасадора до Москви, бо це значилоби що Анґлія визнає большевиків, але Гендерзон на це ніяк не згодився. В Москві, з приводу зірвання анґлійсько-большевицьких переговорів панує пригноблення. — Думали большевики, що удасться їм при помочі ріжних штучок прийти назад в посідання східно-китайської залізниці, або бодай дістати за неї від Китайців таке відшкодовання в грошах яке рівналобся коштам будови тої залізниці. Тимчасом і тут не пішло воно так, як думалось большевикам. Китайці заявили большевикам, що вони будуть давати їм частку з тих доходів, що приноситиме східно-китайська залізниця, але управа тої залізниці лишиться в китайських руках. Большевики хотіли й в Китаю довести на 1. серпня до розрухів та демонстрацій, але ці розрухи не то що не удалися, але викликали у Китайців сильний спротив. Китайці відповіли на пляни большевицькі своїми націоналістичними демонстраціями по всіх містах зверненими проти большевиків, а демонстранти домагалися від уряду вистріляння всіх большевиків і большевизуючих в Китаю та зарядження загальної мобілізації цілої армії китайської.

Репараційна конференція. Богато було гамору і спорів про те, де і коли має відбутися та як має виглядати репараційна конференція. Найбільше гамору робили з цього приводу Французи. Нарешті вже стало відомим, що конференція ця відбудеться в Газі а зачнеться дня 6-го серпня. Має вона „усунути до решти останки непорозумінь, що виникли по світовій війні“. Нічого она очевидно не усуне, але важна она тим, що на ній збирається Франція втерти носа Анґлії, а Анґлія хоче відсунути Францію від більших впливів на европейську і світову політику. Минуло заледви 10 років, як в Версалі сиділи собі як сердечні союзники за одним столом — Французи і Анґлійці і на спілку придумували способи якби то сильніще стиснути обручами Німеччину і витиснути з неї що лиш дасться. А сьогодня Анґлія вже зовсім виразно намагається обручі ці розлютувати і звільнити від них Німеччину. Робить она це для того, щоби не допустити аби в Европі хтось мав занадто велику силу і виріс понад голову Анґлії. Це й є причина анґлійсько-французького ворогування, а одночасно німецько-анґлійського зближення. Про те, що там будуть собі балакати нові вороги і нові приятелі — напишемо іншим разом.

Німеччина. Републиканський устрій німецької держави сильно загрожений з боку німецьких націоналістичних орґанізацій Гітлера і Гуґенберґа. Гітлер і Гуґенберґ йшли досі окремо, а тепер дійшло між ними до порозуміння. Коли зважити, що за тими двома ґрупами німецьких націоналістів стоять німецькі промисловці, деякі хліборобські ґрупи, орґанізація „Штальгельм“, студенти високих шкіл та деякі робітничі ґрупи, то ясно, що републиканці не можуть спокійно спати. Не диво теж, що згадані дві ґрупи націоналістів почуваючи свою силу, орґанізують плебісцит (всенародне голосування) в Німеччині в надії, що Німеччина в цьому плебісциті вискажеться проти пляну Юнґа і проти Веймарської конституції. Якби це справді націоналістам удалося, то це означалоб конець дотеперішної закордонної політики Німеччини в відношенню до її західних і східних сусідів та кінець републиканської форми правління в Німеччині.

Франція. Голова ради міністрів Поанкаре уступив. Президент поручив скласти новий уряд Бріянові. Після довгих заходів удалося Бріянові скласти лісту нового уряду. Загально думають, що новий уряд Бріяна не буде довго триматися та що він є переходовим. Новий уряд виступив перед парляментом з заявою, в якій говорить про найблищі завдання уряду в звязку з конференцією в Газі і домагається від поодиноких ґруп політичних, аби вони заховали на протязі трох найблищих місяців спокій і не виступали проти уряду. Зголошено на цьомуж засіданню ряд внесень, які зверталися проти уряду. Врешті парлямент висказав 324-ома голосами проти 136 — своє довіря до нового уряду.

Анґлія. Ще не відомо, що скажуть і як поставляться до теперішнього уряду робітники углекопи, а вже має Анґлія нову трудність, бо заштрайкувало 500 тисяч робітників по бавовняних фабриках. Очевидно що такий штрайк тягне за собою великі грошеві і торгові втрати для держави. Спроби припинити цей страйк досі не мали успіху. — В кольоніях теж неспокійно. А саме Єгипет поставив перед Анґлією ряд своїх домагань на які Анґлія мусіла згодитись. Стала умова поміж Єгиптом а Анґлією, на підставі котрої Анґлія зобовязалася забезпечити Єгиптови повну незалежність внутрішну та політично-господарську. Війська анґлійські мають лише охороняти канал Суезький і поза цим до жадних інших справ не мають мішатися. — В Льондоні йдуть балачки поміж анґлійським урядом і представником большевиків Довгалевським. Порозуміння, як кажуть анґлійські ґазети — є на „добрій“ дорозі. Анґлія домагається передовсім аби большевики перестали вести свою комуністичну пропаґанду в Анґлії. На те домагання Анґлії, Долгалевський годиться. Дальше йти-ме балачка про довги які наробила б. Росія в Анґлії. На загал гість і господарі удають задоволених з ходу переговорів. Цікаво хто кого перехитрить.

Чехи є на добрій дорозі скінчити так як скінчила старенька Австрія. Держава називається Чехословаччина, але коли Словаки домагаються автономії і рівних прав для себе в двоіменній державі то це домагання уважають Чехи за державну зраду і судять за це. Ось минулого тижня зачався великий політичний процес в Братиславі проти Словака професора Туки, редактора ґазети

М. ЯРОСЛАВСЬКИЙ.

СУСІДИ.

Одної гарної днини, з незнаної причини, почали горіти людські хати і весь добуток богатьох літ пожирав огонь. Ріжно люди говорили: що якийсь волоцюга - пройдисвіт вештався по селі і доскулюючи тихим мешканцям — підпалював їх хати, інші знова — що діти гралися сірниками у Миколи за оборогом і розярили огонь.

Були і противні думки.

Усяким здогадам спротивлялася також стара Палажка. Вона у досвіту перед пожаром вийшла до ріки по воду і бачила звізду з довжезним, розхрістаним хвостом, що понад селом пересунулася. Вона — ця огнена мітла, моргаючи своїм зловіщим огненним оком — спустила іскру.

— Ая, ая — притакували слухачі — це комета, комета у наше село пожар навела.

А тимчасом горіло село. Мозольна праця і труд многих літ — ішов з димом. Горіли господарства. Замешкували їх ріжні люди: богаті і бідні, добрі і лихі, мудрі і дурніщі. Звичайно, як на світі усюди буває.

Люди метушилися по селу. Крики, зойки, плач, стогін і біганина. З жаху одні неначе остовпілі стоять, другі — мов божевільні, з очима набіглими кровю, бігають по селу і деруть на собі волосся і убрання. Сусід сусіда накликує, просить, щоби його майно перше ратувати, бо з тої сторони вітер повіває, небезпека блища. Одні помагають другим, декотрі бездільно стоять, їх хати огонь ще не займає. Декотрі — хоч їх працю ворог-огонь пожирає — місто рятуватися, дивляться остовпілими очима на других, як огонь гасять. Про себе їм немов байдуже.

Деколи, з натовпу вирветься сміх божевілля.

Сусід Осип — з жахом в очах — вбігає на подвіря Семена.

— Сусідоньку, голубоньку, брате ріднесенький, поможи у моїй хаті огонь погасити. Він вже незадовго обійме ціле обійстя. Сусідо Семене, змилосердися надімною, у тебе більш челяди, відважнійші, хоробріщі, скорше погасимо разом.

— Рад я душею помочи, але он видиш; у мою хату зачинає вдиратися вже огонь. Коли піду гасити до тебе, щож станеться з моєю хатчиною? Огонь знищить, а сусіди рештки пошарпають.

— Е... у тебе є ще кому ратувать. Хоч ти підеш до мене з одними дітьми, то другі лишаться і вгасять самі. Тай брат Павло остане ться в хаті, то недопустить до вогню!

— Ну, як піти то піти — по короткій надумі рішається Семен. — Тілько сусіде, що тоді буде, коли ми твою хату вратуємо, а через той час нашу огонь знищить, а недогарки сусіди розкрадуть? Тоді рідня мене укаменує, проклене вовік мене, правнуки, ще довгі літа плакати будуть на мене, за те — що власне гніздо не рятував, а чуже!...

— Не журися цим чоловіче, се дурниця, що правнуки казати будуть. Я поможу тобі побудовати нову, як припустім — згорить. Твоя і так стара, а моєї шкодаб було. Ходи до мене Семеночку, ходи, от видиш, червона заграва обливає уже моє подвіря. Якби твоя борони Боже згоріла, ти з челядею остане ш в мене жити, на нічім не хибне тобі, догаджати буду, як рідному батькові.

Семен повірив, піддався намові сусіда і пішов. Забув, що чуже святе, а своє найсвятійше. Не тревало і кілька хвилин, а вже Семен зі своїми людьми був на подвірю Осипа. Меткі і провірні хлопці кинулися, як льви, до гашення вогню, помагаючи загроженому сусідові. І вратували хату сусіда від погибелі.

Тепер віддихнули з утоми Семенові люди, подалися в сторону рідної хати — та хати не стало.

Брат Павло не міг угасити огню — за мала сила була. І ці, що лишилися, не всі ратували її, бо одні пішли також гасити сусідови хату, другі перечилися з Павлом, що не з цеї сторони треба лляти воду. Треті знова, преспокійно вложили руки у кишені, ходили навкруги огню—любуючись червоними красками палахкання, або положилися оподалік на шовковій ще не обгореній травиці — грілися теплом з пожару хати.

Сильніщі і хитріщі сусіди, користаючи з заколоту, непослуху в цілій сімї і неприсутности Семена — вдерлися на подвіря тай тягли, хто що міг. Усі повиношені річи, недогарки, які ще не вспіли з димом піти — позабирали добрі сусіди.

З руїни пожару доходили нарікання. Сварилися усі, один на другого складав вину, за невміле гашення рідного гнізда.

Так не стало своєї хати.

Глянув Семен на сусіда з надією в серці — чейже обіцяв хату поставити. Но сусід — маючи свій дім у цілости, не думав сусідові помогти, а радив на службу у нього стати.

Забув велику прислугу, яку зробили йому.

Розбрилися діти Семена по цілому світу — як зерно колосся цілом ударене.....

І пішли в найми—хоч не з власної волі — тинятися у чужих. Одні у Пруси, Францію, інші у Америку. А чужий хліб гіркий.

Минуло кілька літ. Погоріле село назад стало відбудовуватися. Де хто нові хати цілком ставив, де хто поправляв недогорілі. Тільки хати Семенової сімї нема кому ставляти. Одні померли на чужині, між ними і Семен. Не співали співці „вічная память“..., сусіди за домовиною не ішли. Богато у наймах, за журою про хліб насушний, не думали над будовою хати, а ті, що мріяли про неї — сили не мали...

Сусіди дивляться з прензирством на згорища Семенової хати, кепкують, глузують, як кому подобається. Звичайно сусіди:

—Добре йому так, най був пильнував свого огню, а то — один сюда, другий туда, а їх кут згорів.

— Ет, сусіде, ми ліпше на тім вийшли. Ти узяв недогорені два стовпці, тамтой мішок пшениці хапнув, а я тепер на його загороді пасовисько маю на ціле літо не абияке...

Скористали тілько сусіди з заколоту і непослуху Семенової родини!

На погаслій і обкраденій руїні, тільки мати страждуча стоїть. Похилена стоїть... очі запалі... спечені уста від горя і скуки...

— Діти, діти! Чи не бачите, чиж не бачите Її муки! А серце у Неї, це само любляче і вічно матірне! Діти, діти, хож перший до Неї верне? Хату нову, гарну, затишну будувати — хто перший прийде?

●●

Образки з большевицької дійсности.

МИХАЙЛО ЗОЩЕНКО.

I.

ЛЮДЕ І ПРИРОДА.

Наостогидло вже мені писати про людей.

Все про людей та про людей. Дозвольте, що напишу про предмети неодуховлені. От візьмім наприкл. про — посуду до смаження.

А то як знов зачнеш про людей писати, то зїдеш на щонебудь негарне. А тепер саме літо. У серці неодної людини може й квіт надії розквітає. А обиджати когонебудь нема охоти.

„Словак“. Закидає йому чеська прокураторія, що він хотів довести до відірвання Словаччини від Чехії і прилучити її до Мадярщини, що є очевидною неправдою, бо проф. Тука не погоджувався лише на це, щоби Чехія мала більші права в державі ніж Словаччина і хотів щоби автономія для Словаччини істнувала не лише на папері, але також в дійсности. Процес цей викликав велике заінтересовання в Чехословаччині і закордоном. З закордону приїхало на процес 54 дописувачів ріжних закордонних ґазет.

Румунія. Цивільний і військовий суд закінчив слідство в справі учасників невдалого заговору проти теперішнього уряду. Всіх обвинувачених, що стануть перед судом є 42 особи. В тому числі є 8 військових чинної військової служби. Слідство виказало, що арештовані мали точно розділені поміж себе завдання арештовання поодиноких міністрів та політиків що тепер є при кермі влади в Румунії. Заговірники носили навіть чорні сорочки як знак, що вони належать до фашистівського заговору. Процес в справі заговору відбудеться 2 вересня, а до цього часу будуть всі арештовані сидіти у військовій тюрмі. — Появився тими днями маніфест, що його видали ті румунські ґрупи, які є ворожо настроєні до теперішнього уряду. В маніфесті говориться, що теперішний уряд запродує край чужинецькім капіталістам — авантурникам, що господарка теперішнього уряду веде до руїни краю, та що ліберальна партія зачинає вести боротьбу проти уряду для вратовання незалежности румунської держави.

Між Болгарією та Югославією ніяк не може прийти до згоди, а навпаки що далі то рвуться і ті нитки, що їх ще досі не вспіли одні і другі поперетинати. Югославянський посол заявив болгарському міністрови закордонних справ, що Югославія не може підписати договору в Пірот, що є вигідніщий для Болгарії ніж для Югославії. — В Болгарії заноситься на зміну устрою державного. Болгарські ґазети пишуть, що з дня на день погіршуються внутрішні відносини в Болгарії. Поодинокі партії не годні погодитись між собою, через те дуже часто доходить до перемін урядів а уряд стає залежний від настроїв тих, що даний уряд створили. Кажуть і пишуть, що одинокий вихід з такого положення, в якому не можна утворити тревалого уряду здібного до праці є—проголошення диктатури. Таку диктатуру має орґанізувати болгарський король при помочі болгарського посла в Римі. Колиби це було правдою, то означалоб воно, що в болгарській політиці перемогла орієнтація на Італію, а Італія малаб нового союзника на Балканах. Це погіршилоб ще більше болгарсько югославянські відносини бо Югославія ворогує з Італією.

Литва. Боротьба уряду литовського з внутрішними ворогами є щораз то більше безпощадна. Минулого тижня засудив литовський полевий суд в Шавлах 14 соціялістів на кару смерти. Засуджені подали прохання до президента о улаcкавлення. Президент литовський замінив всім засудженим кару смерти на доживотну тюрму. — На границі литовсько-польській доходить дуже часто до непорозумінь поміж Литовцями і польською сторожею. Причиною до одного з таких непорозумінь в останніх днях стала ріка Меречанка. Творить вона якраз межу поміж Литвою і теперішною Польщею, а границя йде якраз по середині ріки. Ріка ця сплавна і одною її половиною сплавляють Поляки дерево. Литовцям це не подобалося і вони перекопали в однім місци ріку а утворили для неї зовсім нове корито так, що Меречанка пливе тепер по литовській території. Очевидна річ, що Поляки не можуть тепер сплавляти дерева цею рікою і мають через те великі втрати.

Китай. Тим разом з великої хмари впав невеликий дощ. Війна відложена на пізніще, а тимчасом йдуть переговори між Китаєм і большевиками в справі східно-китайської залізниці. В Харбіні зїхались представник китайського і большевицького уряду і обидва вони мають вирішити про місце і спосіб переведення ширшої конференції поміж Китаєм а большевиками, яка малаби остаточно вирішити як злагіднити спір. Переговори-переговорами, а це не перешкоджає Китайцям устроювати демонстрації проти большевиків. Ось наприклад минулого тижня відбулася велика демонстрація китайська в Шанґаю при участи 20 тисяч осіб, проти большевиків та політики большевицької Москви. Не перешкоджують теж переговори китайському президентові виголошувати публично воєнні промови і навіть пророкувати, що в 1944 році дійде до нової світової війни і що в тій війні Китай порахується з ворогами. Очевидно що мав він на думці в першій мірі большевиків.

Всячина.

Звязок українських портів з далекосхідними. За даними Владивостоцької контори, в цьому році з українських портів Чорного моря прибуло на Далекий Схід 5 тягарових пароплавів, що привезли близько 32 тис. тон соли, цукру, шин, ріжних масел, соди, мила, крейди, ліжок, фарби та інших товарів. В минулому році таких транспортів було тільки 4. З Далекого Сходу пароплави забирають найбільше чаю. В найблищому часі мають українські пароплави перевозити деревоматеріяли та риж.

Розвиток вівчарства на Україні. Попит на українські смушки за кордоном дуже великий також як і на внутрішньому ринкови. Вівчарство на Україні зосереджено на Полтавщині, де нараховується більш як ½ міліона смушкових овець. Недавно спеціяльна комісія привезла з Узбекистану понад 300 баранів та овець. В цьому році гадають привезти ще 2.000 расових каракулевих овець. Таке розширення расового стада дасть можливість значно збільшити українське вівчарство.

Німецький пасажирський корабель-великан „Бремен“, що здобув нагороду „голубої ленти“ має 286 m. довжини, а 32 m. ширини. Міститься в ньому 50.000 тон тягару. Комини високі на 35 m. а широкі на 15 m. На будову корабля зужитковано 22 000 тон ріжних металів. На те щоби прокормити в дорозі 2500 осіб пасажирів і 1000 осіб залоги і обслуги взяв „Бремен“ — 1000 сотнарів мяса, 280 сотнарів риби, 440 сотнарів муки, 90000 яєць, 300 гектолітрів пива, 15000 фляшок вина і т.д.

Нові приписи на залізницях. Вийшли нові розпорядки відносно їзди залізницями і приписи для їдучих, але про них не усі знають і ніде на залізницях не видко оголошень про сі нові приписи. Найважніще з цих приписів таке: Їдучий мусить сам провірити, чи білет виданий касою є правильний що до цілі їзди і дати виставлення. Як що є яка невластивість а їдучий не упімнеться зараз при купівлі білету, то за цю невластивість відповідає власник неправильного білету. Каса білетова має бути відчинена на більших стаціях на пів години перед виїздом. На пять хвилин перед відїздом потягу каса має право відмовити видачі білету. Білет можна відступити другій особі, коли він не виставлений на імя якоїсь особи і коли відступаючий не зачав ще їзди сам. Їдучий може забрати зі собою найбільше двоє дітей без білетів для них, коли сі діти не скінчили ще четвертого року життя. Той, що везе діти зі собою без білетів не має права домагатись окремих місць для цих дітей. Діти від 4-го до 10-го року життя платять половину звичайної ціни білету. Їдучий має право всівши в ваґон заложити вільні місця (капелюхом, пакунком, торбою то що) і в той спосіб забезпечити їх для тих, що їдуть разом з ним, але мусить мати при собі стільки білетів, скільки заложив місць. Особи що мають пересідати з одного поїзду до другого, мають першенство до місць в ваґонах перед тими особами, що з даної стації зачинають щойно свою їзду. Кондуктор є обовязаний таким особам зробити місце. Мущини не можуть під жадною умовою займати місць в переділах для жінок навіть тоді, якби жінки згодилися на це. Жінкам вільно забирати до жіночих переділів хлопців коли вони не переступили 10-го року життя. В переділах для жінок і в переділах для некурячих не вільно курити папіросок ні сиґар навіть тоді, коли на це згодяться всі подорожні даного переділу. Відчиняти вікна можна лише за згодою всіх, що їдуть в даному переділі. Коли хтось хоче пересісти з ваґону 3-ої кляси наприклад до ваґону кляси 2-ої чи 1-ої, чи теж з особового поїзду до поспішного, мусить зголосити доплату щонайменше на 5 хвилин перед відїздом даного потягу. Зворот грошей за білет може наступити лише тоді коли їдучий в наслідок якоїсь надзвичайної причини (тяжке занедужання) мусить перервати дальшу їзду і коли про це заразже повідомить залізничі власти на тій стації, на котрій мусить висісти.

Диво — корова. Американці дали зробити спеціяльним майстрам штучну корову величезних розмірів. З цею коровою їздитимуть по цілій Америці, по базарах, фармах, господарських виставах то що. Американці думають, що за два роки огляде цю корову 6 міліонів людей. А буде що оглядати. Диво-корова буде ревіти так довго, поки не зійдеться більша скількість людей. Потім махати-ме головою, вухами, рухати-ме очима на знак що вона задоволена з цього, що зійшлося богато люда. Потім трохи пожує і стане „розказувати“ людям про те, як витворюється молоко в коровячому орґанізмі, як треба правильно кормити корову так як коло корови ходити. Щоби людям не було нудно слухати, зачне корова балачку з господарем (також штучним і о дуже великих розмірів чоловіком). Потім стане корова показувати як травлять корм всі чотири жолудки корови, так що видно буде як в один жолудок входить корм, як другий жолудок цей корм перемелює, третий пересіває і тд. Далі відчинить корова вимя і буде видко як малі посудини у вимю виділюють молоко та як воно збирається у великому мішкові вимени. Це все діятись буде при помочі електрики. Цілу ту історію зі штучною коровою видумали Американці для того, щоби навчити розумного молочного господарювання тих, що держать корів та щоби піднести видайність молока у корів. Американці кажуть, що коли ці електричні лекції зі штучною коровою доведуть до того, що кожда корова даватиме бодай 1. літру молока більше ніж давала, то господарям оплатиться послухати тих лекцій і через штучну корову заробить народне господарство міліони долярів.

Нічого собі реставрація. Є в Берліні реставрація тзв. Ашінґер в якій буває денно 250 тисяч осіб. Кухня цеї реставрації видає денно 4000 порцій горохової зупи, 25 тисяч літрів пива і 300 тисяч чашок чорної кави.

Войовнича риба. На водах довкруги Австралії живе риба, яка має силу „стріляти“ своїх ворогів. Ця риба плаває собі майже над самим плесом і розглядається, чи не сідає яка комаха на листочках, що понад водою. Коли комаха сяде, тоді риба „стріляє“ в неї водою так сильно, що комаха приголомшена паде до води. Тоді риба поїдає свою добичу.

Розпорядження про рух автобусовий. Появилося розпорядження обовязуюче підприємців автобусових і подорожних. Воно між іншим каже, що для кождого подорожного належиться місце не менше 45 cm. широке. В автобусі мусить бути двоє дверей, одні обовязково з заду. В середині в автобусі мусять бути урядження алярмові, щоби на випадок небезпеки міг подорожний дати знати про це шоферови. Далі — мусить бути в середині автобусу прилад до гашення, аптечка і два запасові колеса з ґумами. Провітрювання мусить бути бездоганне, автобус в середині мусить бути освітлений. Не вільно приймати більше осіб ніж це є приписане. Не вільно возити осіб брудних, нехлюйних та пляків. Скорість їзди автобусу не може бути більша ніж 40 km. на годину. Подорожним не вільно возити звірят, співати, заховуватись неприлично і курити. Розпорядок цей обовязує від 31. серпня.

Для осіб з провінції, котрі спішаться чи до зелізниці, чи до автобусу — рецепти і инші замовлення, як також всякі висилки почтові полагоджує як найскорше

Аптика під „Звіздою“.

Новинки

ЯКА ПОГОДА БУДЕ В СЕРПНІ? Погода в серпні буде дуже змінчива а передовсім в першій половині. Часті швидкоминаючі дощі. Більші дощі сподівані меншбільше в днях 5, 17 і 23 серпня. Разом з більшими дощами буде холодніще, впрочім буде тепло згл. жарко. Сподівані є сильніщі бурі та вітри в відступах що 2 — 5 днів.

НАЗВА „РЕДАКТОР“ БУДЕ ПРАВНО ХОРОНЕНА, АЛЕ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ. Вийшов там новий закон, який бере під правну опіку титул редактора так само, як титул доктора чи інжинера.

ЦИГАНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО КОПАНОГО МЯЧА заложили цигане в Мукачеві на Закарпаттю. Це перше цього рода циганське товариство на світі. Недавно засновано тамже першу на світі циганську виділову школу в Ужгороді. От благодать! Бракує ще, аби большевики чи хтось другий спровадив на наші землі потроха всяких дикунів з цілого світа, дав їм автономію — тоді вже бувби на наших землях не готель, а просто цирк. Моглиб тоді приїзджати Американці і оглядати український цирк. Доборолась Україна...

ЕМЕРИТИ НЕ БУДУТЬ ПЛАТИТИ ПОДАТКУ ВІД ДОДАТКІВ МЕШКАНЕВИХ. Розпорядком міністерства фінансів з дня 20 липня ц. р. дістали каси скарбові наказ не стягати від емеритів податку від додатків мешканевих, а вже побрані податки за час від 1. травня ц. р. мають каси ці емеритам звернути.

ПЯВКИ ВИПИЛИ ВСЮ КРОВ З ЖІНКИ. Одна жінка ловила лічничі пявки в потоці і наловила їх 150 штук до збанка. Бажаючи зловити їх ще більше не зауважила, що обидві її ноги були покриті густо пявками і щойно, коли жінці стало робитися слабо, вийшла на беріг. На березі однак зімліла, а на додаток розбився збанок з назбираними пявками, які кинулися на жінку і стали ссати кров. Коли люде, що проходили біля потока найшли жінку на березі, тіло її було вкрите чорнявими плямами, а сама жінка умерла від упливу крови.

ПО ТРОХ ДНЯХ ПІСЛЯ ПОХОРОНУ — ПРИЙШОВ ДО ХАТИ. Один земельний власник вибрався в дорогу автомобілем, який по дорозі розбився, а сам земельний власник згинув на місци. Про цей випадок довідалась жінка купця, що теж виїхав автомобілем в той час і тою самою дорогою, на якій трафилось нещастя. Поїхала ця жінка туди і в пошматованому трупі та по убранню пізнала свойго чоловіка, взяла його тіло і похоронила. В три дні після похорону, відчинились двері хати овдовілої жінки, а в дверах стояв її чоловік, здоровий і веселий Жінка зімліла з переляку. Показалося, що убитий в катастрофі автомобілевій землевласник і купець — були до себе дуже похожі з лиця навіть так само одягнені.

ЧЕРЕЗ КОРОВУ РОЗБИВСЯ ЛІТАК. Військовим летунам, що хотіли сідати на станиславівських болонях заступила дорогу корова, а летуни бажаючи її виминути заїхали в рів і зовсім розбили літак.

ДОЩ, ЩО ПАДАВ БЕЗ ПЕРЕРВИ 30 ГОДИН „ущасливив“ Індії і наробив страшних шкід на дорогах, залізницях, по селах і містах

Так от розкажу вам про посуд. Підете ви напр. в кооперативу, то поминувши деякий натовп і непривітні погляди кооперативних робітників, посуду всетаки можна купити. І недорого. Три рублі сім гривень — середної вели чини посуда до смаження і то з покришкою та щей з ручкою, за ті гроші!

Їй Богу, не дорого. Та воно дешевше й не можна. І так малощо зі стратою не торгують. Дуже непоплатний товар. Його треба богато возити. З Ленінграду аж у Москву, та назад в Ленінград.

Словом, як випустять таку посуду з фабрики, не дорого коштує — щось небагато понад два рублі. Такі риночки роблять в нас на „Червонім Виборзі“. В Москвіж заборонено.

І беруть-же отой славний дворублевий посуд до смаження з ручкою та везуть в нашу червону столицю, в Москву, в „ГУМ“.*

„ГУМ“ налюбується сим посудом оберне їх сюди-туди, перерахує це все на гроші, додасть трохи і — прикаже: назад везти в Ленінград, на склад, до маґазину.

А ґазети так пишуть про це: „Управа „ГУМ“-а замовила металевий посуд в „Червонім Виборзі“; її везуть на московський склад, а опісля присилають до ленінградських маґазинів“.

Воно виходить отщо: повезли туди й назад — і посуд таким робом заокруглюється. Ще добре, що не везуть ті посуди в міжнародних ваґонах, а тоб підскочили дуже на ціні.

А так то зовсім недорого. Гарненький собі посуд, що в Москві побував, і проте не протікає, хоч таку далеку дорогу перебув, коштує всего тільки три рублі й сім гривен. Їй Богу не дорого!

А ви чогось ще бурмочете...

А як вже так дуже хочете про людей, — то можна й про людей. Тільки не ображуйтесь.

Треба було цеї осени робітників на Сахалін. Там на Сахаліні є така собі японська концесія. Досить корисна. Нафтяна.

Так от треба було Японцям робітників.

А деж спеціялісти-робітники нафтяні? А деж би мали бути? — Очевидно, що в Баку. Можна сказати, на другім кінці світа.

І взяли звідтам 218 робочих і повезли зараз-же на Сахалін. Везли, везли. Більше як місяць везли.

Привезли.

Говорять по японськи, — значить, доїхали.

— От, дякуєм! А кого ви привезли?

— А ми кажуть, привезли, ну когоб мали привезти, очевидно, що нафтярів-кітловарів. Тим більше, ми думаємо, що у вас діло нафтяне.

— У нас то — кажуть Японці — без сумніву діло нафтяне, тільки, що нам треба робітників якраз іншої професії. Нам треба вертачів таких, що нафтові шиби вертіти зуміли. А кітловарів у нас своїх досить. Ще вам можемо дати.

Ну, і повезли їх назад до Баку. Мабуть щось більше як місяць везли.

Воно, очевидно, буває ошибка. Але всетаки везти з одного кінця світа на другий 218 людий — це вже щось коштує. То вже вам не посуд до смаження.

Воно, безперечно, хтось-там ізза того дістав облизця, „Известия“ писали, будьто-би когось мали навіть в „холодну“ попросити.

Ну, припустім, що сидять. Скарбовий хлібець попоїдають. Та чи лекше кому від цього?

Братчики-сестрички! Не можнаж з Баку та назад. Тьфу, Їй-Богу!...

II.

БОЧКА.

Бач, братіки, вже весна. А подивишся, за ворітьми літо. А гарно, товариші, в літі! Сонце пражить. Парно. Похожаєш собі як який осмалений чорт без блюзи, лише в штанах і віддихаєш собі. Там глянь десь літають собі пташки. Хрущі кудись поспішають. Сверщки цвірінькають. Гарно, братіки в літі.

Гарно, самособою, в літі, але не скрізь.

Два роки тому ми працювали в червоному союзі. Такий був дух в нашому житті. Мусіли ми постояти при ляді.

Так для червоного товариства це нічого, знаєте товариші, коли є парно. Всетаки псується товар, гниє, щож? Це певне, що гниє. А коли гниє, має червоне товариство шкоду? Має.

А тут, рівночасно з цим, нарушена платня — режім ощадности. Ну, як тоді це вирівняти, відповіджте будь ласка мені на це питання?

Годі, громадяне з таким повним еґоїзмом ставитися до явищ природи та радіти, ликувати, коли зачинає бути теплійше. Треба, громадяне, призадуматися і над публичним добром.

А пригадую собі, громадяне, нам у союзі зіпсувалася капуста, зігнила, даруйте мені таке порівнання.

Не досить цього, що з того мало червоне товариство шкоду, але це грозило ще великим видатком. Бо показалося, що треба зіпсований товар вивезти. Тобі воно зіпсувалося, а ти ще на це висип гроший! Це болить!

А зіпсувалася нам величезна бочка. Таке бочище, може з вісім пудів. Колиж би це треба сказати у фунтах, то взагалі не обрахуєш. Така то була бочка.

А такий з неї валив страшний сморід — перегнила труна.

Наш управитель, Іван Хведорович, із того запаху просто втратив охоту до життя. Ходить і пчихає.

— Воно — каже — братці, геть запоморочить людей.

— Не лише, — кажемо — Іване Хведоровичу, запоморочить, але воно таки добре смердить.

А сморід справді, треба признати, був страшний. Люди, що туди йшли втікали на другий бік. Тому, що воно підкошувало людям ноги.

Треба було якнайшвидше вивезти це кудись до бісового батька.

І управитель Іван Хведорович так думав. Всетаки жаль йому було грошей. Треба буде наймати віз. І везти кудись до чорта геть за місто.

І хоч — каже — шкода грошей та процентів і будемо мати шкоду, то таки треба цю бочку вивезти. Запах уже занадто страшний.

А був у нас такий послугач Іваськo Вивіркий. Той каже:

— Навіщож, товариші, цю бочку вивозити тай так витрачувати гроші народні та проценти? Викотімо її на двір. І підіждімо, що буде рано.

Викотили ми бочку на двір. Рано приходимо — бочка порожна. Викрали через ніч капусту.

Ми, союзні рооітники, з того дуже раді. Наш управитекь, голубчик Іван Хведорович, ходить і руки затирає.

— Славно, — каже — товариші, навіть колиб нам усі товари зігнили, все так будемо робити.

Небаром нам зіпсувалася ще одна бочка, бочка з огірками.

Зраділи ми. Викотили ми цей крам на двір і трохи відчинили вікно. Хай буде ліпше видно з улиці. Приступайте, громадяне!

Та тепер це на нас пімстилося. Не лише, що нам вибрали огірки, але й бочівку вкрали.

То ми пізніще зіпсований крам висипали на рогіжку. Та ба, — забрали це й з рогіжкою.

*) „Государственний Універсальний Магазин“.

Памятайте про „Рідну Школу“.

ШТРАЙК РІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ В СТРИЙСЬКОМУ ПОВІТІ розширюється, щораз сильніще. В богатьох селах дійшло до бійки поміж штрайкуючими і тими, що не хотіли штрайкувати та ставились до роботи на фільварочних полях.

ГРАДОВА БУРЯ В САМБІРСЬКІМ ПОВІТІ. Великий град знищив засіви і збори в громадах Задністря Угерці і Цуків на просторі 3000 моргів: Шкоди величезні.

ЗАЛІЗНИЧИЙ РУХ КОЛОМИЯ — СЛОБОДА РУНҐУРСЬКА, що був здержаний від липня в наслідок ушкодження моста на Пруті, відбувається знова, як раньше.

БУНТ ВІЙСЬК БОЛЬШЕВИЦЬКИХ НА ГРАНИЦІ КИТАЙСЬКІЙ. Анґлійські ґазети доносять, що два большевицькі полки, що стояли постоєм на північ від Владивостока — збунтувалися. Збунтовані здобули панцирний поїзд і понищили тор залізничий. Ці самі ґазети доносять, що в армії большевицькій шириться дезерція.

ВЕЛИКІ ПОЖАРІ ПІД ЛЬВОВОМ. В селі Сердиця пов. Львів згоріло 1-го серпня 41 господарств. Огонь повстав в наслідок неосторожного обходження з огнем. — В цьому самому повіті в селі Косівци, коло Любіня Великого, згоріло 14 домів, 14 стоділ і 12 стаєнь і цілий збір цьогорічного сіна. Згоріло при цьому троє осіб.

ЗГОРІВ МЛИН. В селі Пістинь, пов. Косів згорів млин, що належав до жида Трутнера. Шкода виносить 15000 зол.

ПРИЛУЧЕННЯ ГРОМАД ПІДМІСЬКИХ ДО МІСТА ЛЬВОВА. З кінцем жовтня ц. р. мають бути прилучені до Львова всі підміські громади. Таким чином Львів матиме 300 тисяч мешканців, а площа міста значно збільшиться.

БУНТ ВЯЗНІВ В ЛЮБЛИНІ. В люблинській тюрмі сидить 417 вязнів звичайних, уголовних і 120 вязнів політичних. Дня 2 ц. м. вечером збунтувалися вязні і бунт тревав цілу ніч. При цьому ранених є кілька дозорців тюремних і один вязень забитий. Бунт здавлювало військо і огнева сторожа при помочі сикавок.

МАЛПИ КРАДУТЬ ЖІНОК. Еспанська військова комісія, що справляє в Ґвінеї границю еспанську — доносить, що в тамтих околицях крутяться малпи-ґорилі цілими стадами і поривають жінок в тамошніх селах. Вкрадених жінок заносять ґорилі в гущі лісів. Військова комісія думає уладити погоню за ґорилями ласими на жінок.

БУНТ В ТЮРМІ. Найбільший дотепер на світі бунт тюремний вибухнув в Американській тюрмі. Вязні пообливали наставнисів якимись квасами, а самі здобули маґазин з крісами і набоями. Бунт тревав цілу ніч і щойно в ранці як прийшло військо бунт був здавлений.

КРАДУТЬ ЯК КРУКИ. В Запоріжжу в Державному банкові викрито надужиття на пів міліона карбованців. Гроші ці вкрали большевицькі керовники і урядовці банку.

ТАК ЯК БУЛО ЗА ЦАРЯ. Большевики видали закон на підставі якого політичних вязнів вивозити будуть на Сибір в відлюдні околиці.

ВІДТЯВ ГОЛОВУ СВОЇЙ ЖІНЦІ. Такий звір в людському тілі трафився в селі Гратиня, Луцького повіту. Душегубник, що зветься Онуховський заманив свою жінку Анастазію в поле і підчас суперечки яку сам навмисне викликав відтяв її ножем голову.

САМОГУБСТВО З ЖАЛЮ ЗА КАНАРКОМ. У Львові живе Павлина Ільницька, якій здох дуже пещений нею канарок. Смерть канарка так сильно вразила Ільницьку, що вона рішила поповнити самогубство і в тій цілі напилася денатурованого спірту. Коли прийшов лікар, щоби ратувати її, вона відмовила йому права до ратовання.

НОВА САРАНЧА. На Виленщині появилися хмари комах похожих на муху але дуже великих розміром, що роблять великі шкоди в полі. Таких шкідників досі люди не бачили, бо це є звичайна саранча. Та мабудь до нас вони не прилетять, бо внас і без цього досить всякої саранчі.

ЛЬВИ ПОТАНІЛИ. Досі за одного льва африканського треба було заплатити 10 тисяч золотих, а тепер можна купити льва за 2 тисячі. Ціни на льви впали тому, що цього року штучна годівля львів на спеціяльних фармах африканських дала великі урожаї на львинята. А як товару більше, то він дешевший.

ЧОТИРИ РОКИ БЕЗ ДОЩУ. Є такі місця в Китаю де за останніх чотири роки не впала ані капля дощу. Ця провінція Китаю називається Кансу. Колись урожайні поля цеї пустині замінилися в пустиню, а люде з голоду так здичіли, що бувають дуже часті випадки людоїдства. В одному з міст тої провінції впало число населення зі 60 тисяч на 3 тисячі. Разом з голодом нищать край ріжні заразливі недуги. Всіх голодуючих в цій провінції є 25 міліонів.

420 ГОДИН В ВОЗДУСІ. Два американські летуни Якзон і Обрієн забажали здобути осяг довготревалости лету і цей осяг здобули. В часі літання через 420 годин без перерви достарчували другі літаки бензину 47 разів, а 30 разів подавали згаданим двом летувам харчі та білля. Літак зробив дорогу 41 тисяч 250 кільометрів, а зужив 13 тисяч 376 літрів бензини. Власник фабрики моторів летунських, якого уживали Якзон і Обрієн дав обидвом переможцям 25000 долярів.

ПРОЦЕС О СПАДЩИНУ ЦАРЯ МИКОЛИ II. В найблишому часі має відбутися процес о залишений царем Миколою II. маєток фільварочний, що варта 10 міліонів долярів. По той маєток зголошується большевицький уряд і родина убитого царя. Колиб суд признав маєток большевикам, то не дістануть вони ані сотика, бо це піде на рахунок довгу який, що його зробила б. Росія Америці. Довг цей виносить в 187 міліонів долярів.

„ДОБРИЙ" ЗЯТЬ. Михайло Угринюк господар села Шупарки пов. Борщів напав на поли свойго 70-літного тестя Прокопа Палагійчука і так його сильно побив, що тесть помер. Угринюка арештовано

ЗНОВА НЕЩАСТЯ з ґранатами. В селі Іванівці Теребовельського повіту найшли два 16 лігні хлоці невистрілений ґранат і стали коло нього маніпулювати. Підчас цеї маніпуляції ґранат вибух і розшматував на кусники хлопців.

СТРАШНЕ ДУШЕГУБСТВО ПІД ГОРОДЕНКОЮ. В селі Рашкові вимордував хтось цілу родину Мадриґів, що складалася з чотирох осіб. Старого Мадриґу найдено замордованого в студні. Підозрівають, що душегубцем був син Мадриґів.

ЗАПОМОГИ ДЛЯ РОДИН ПОКЛИКАНИХ НА ВПРАВИ РЕЗЕРВІСТІВ. Родини покликаних на вправи резервістів маючи право діставати запомоги від 60 — 1 зл. і 30 сотиків денно. Запомоги ці видавати мають маґістрати зглядно уряди громадські.

ЗАГУБИВ... ХОЛЄРУ. Московський лікар Соловйов згубив ідучи улицею 30 фляшочок, в яких були заразки сибірської холери і джуми. Нічого не помогли пошукування за тими, хто підніс ці зараки, а лікаря Соловйова власти арештували за каригідне недбальство.

ЗДЕРЖАННЯ СЕЗОНОВОЇ ЕМІҐРАЦІЇ ДО КАНАДИ. З причини некорисного економічного положення в Канаді, яка там витворилась в наслідок поганих жнив, еміґраційний уряд здержав принимання сезонової еміґрації до цього краю.

ЩЕ ПРО КУБАНСЬКИХ КОЗАКІВ—ЕМІҐРАНТІВ. Ми писали, що до Перу виїхали українські кубанські козаки під проводом ґенерала Павлишенка. Довідуємось далі, що наші козаки будуть там працювати при будові доріг в дуже недоступних околицях Перу і там богато робітників гине. З цього можна міркутати, що кубанських козаків хтось затягнув підступом до таких робіт обіцюючи їм, що вони дістануть до управи для себе несправлені ще степи. Як так — то доля наших козаків незавидна.

Старша сирота по священнику пошукує місця до заряду домом на селі. Софія Раставецька с. Піддубці п. п. Угнів у о. Ґробельського.

НАШІ ВОЄННІ ХРЕСТИ в селі Гиночах пов. Бережани дочекалися того, що якісь незнані досі з назвища, але знані з фаху каналії, повиривали таблиці, що були прибиті до них. На таблицях були написи — „Борцям за волю України„.

НАУЧКА ДЛЯ НЕВІРНОЇ ЖІНКИ. В Араго трафився такий випадок: Побережник Павло Чін мав невірну жінку і все доходило до спорів поміж супругами. Жінка волочилася стало по селі і вела себе дуже погано. Чоловік взявся на відвагу, завіз жінку до ліса, привязав до дерева, оголив голову, розібрав до нага, спалив її одяг, а потім голу перегнав через ціле село аж до свойого дому.

ХИТРІСТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ „ЧЕКА". В селі Нощанская на большевицько-китайськім пограничу уладили большевики таку штуку Поперебирали своїх комісарів в убрання і мундури бувших царських офіцерів і казали їм напасти в ночі на свою військову залогу в Нощанская. Так теж і зроблено. Напад відбувся, а нападаючі стали викрикувати, що в Москві переворот державний, зметено комуністичну владу і установлено новий уряд та що нема чого залозі ставити опір. На це вся залога піддалася, а большевицькі червоні офіцери і комісарі стали падати на коліна перед минулими царськими старшинами каючись і божачись, що вони служили в большевицькій армії лише з примусу і т. п. Тимчасом показалося, що большевики хотіли в той спосіб переконатися про вірність своїх військ. І переконалися. Мабуть краще, якщо вони булиб такої проби не робили.

СКІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ Є В ТЕПЕРІШНІЙ ПОЛЬЩІ? Всіх студентів в теперішній Польщі є 36 тисяч 590. В цьому числі є 2 тисячі 133 Українців. З поміж Укрїнців-студентів студіює право і фільозофію більша половина а решта студіює більше практичні фахи.

Господарський кутик.

Квасна земля — це для господаря загибіль.

Чому на квасній землі нема доброго врожаю? Як квасну землю пізнати? Як переводити вапнування? Коли вапно може пошкодити?

Квасної землі в нас дуже богато, богато, більше, чим ми самі думаємо. Їдучи залізницею вздовж і поперек наших земель, видно вже з вікна поїзду, що цілі простори аж просяться, щоб їм дати раду — хочуть, щоб зробити їх солодкими, вигнати з них отруту-кваси. Квас загніджується в ріллі передовсім тоді, коли вона є підмокла. Також богато квасу є в землі тоді, коли дощева вода виполоче весь засіб вапна і понесе його в глибину. В такій ріллі не богато помагає стаєнний гній, не піднесемо її врожайности штучними гноями, шкода доброї обрібки, бо вона все лихо родить і її називають яловою. Ялова вона є тому, бо в квасоті не можуть жити малесенькі „хробачки", що називають їх бактеріями. Без бактерій дістати добрий врожай є неможливо. Квасну землю пізнати на перший погляд по рослинах. Де росте слабонький квас, сосонка, щавій, де не хоче рости конюшина, там земля квасна і аж проситься, щоби піддати їй вапна. Суперфосфат, потасова сіль і каїніт висіяні на квасну землю, ще більше її заквашують. Квасні землі треба негайно вапнувати. На морґ розсіваємо на стерню 4 — 8 кірців вапна паленого й мілко меленого та плитко прикриваємо (припокладуємо). Можна також вапно розсіяти по покладі і заволочити боронами. Найліпше є вапнувати в осені. На легкій землі треба давати найбільше 3 — 4 кірці. Вапнувати не можна під бараболю, бо вона дістає від цього струпи. Також не можна мішати вапна зі стаєнним гноєм, бо воно його спалить. Підчас розсіву треба уста затикати хустиною, на очі наложити окуляри, а на руки надягнути рукавиці. По розсінні треба вапно зараз того самого дня прикрити, бо якби міжтим впав дощ, то неприкрите вапно згаситься на дощі і рілля дуже стверд-не (зцементується). Часто вапнувати не можна, бо земля дуже спустіє. Найліпше вапнувати що 6 літ, а зараз другого року гноїти стаєнним гноєм. Купувати вапно найліпше гуртом у вапнярці, але треба уважати, щоб воно було добре змелене. — В. С.

Практичний порадник.

Як витримувати спеку?

Коли спека пражить людське тіло, кровоносні посуди, що є близче до поверхні, розширюються і людина пріє, заливається потом. Цей піт випаровує і таким способом шкіра охолоджується. Степень і швидкість того охолодження залежить від того, чи і як швидко повітря рухається, віє. Продув в літі не шкодить, як це часто думають, хиба що через нього тіло охолоне надто раптовно.

В спеку людина почуває себе краще, коли вона пріє й коли піт випаровує. Тому слід щодня купатися щоб тіло було чисте й дірочки, якими спливає піт, відкриті. Так само легка одежа причиняється до того, що піт свобідніше і швидше випаровує.

Важне також, що їсти. Знаємо, що на півночі ескімоси їдять виключно мясо і товщ, тоді як на полудні, в гарячих краях, люде живляться найбільш овочами. Причина є та, що товщ, цукор і крохмаль витворюють тепло. Тому в літі можна овочів споживати багато, та за те треба здержуватися від мяса й тіста. Морожене та всякі соди на хвилю прохолоджують горло, але опісля від них робиться ще більше гарячо.

Харчі в гарячий час дуже скоро псуються, — теплі швидше розвивають всякі розкладові орґанізми. Тому й треба добре уважати, щоб пожива — все одно, мясо, чи овочі — не була зіпсована.

Вода не шкодить, а помагає вдержати спеку, і в літі треба її пити більше як в зимі, та щоб не надто холодну, з ледом.

Своє значіння має також й „психольоґія". Коли людина менше думає про спеку, менше про неї говорить і нарікає, то і лекше її витримує.

Як годувати дітей? Сила та здоровля людини твориться тоді, коли вона ще дитиною, і залишаються на запас для її пізнішого віку. А чи в дитини розвиваються міцні кости і мязи, чи назбирується життєва енерґія і сила, щоб захоронитись від майбутніх слабостей — се у великій мірі залежить від того, чим вона виґодована. Найліпший харч для дітей — се молоко. Воно має в собі всі ті складові частини, що потрібні дла росту і розвитку. Від 2 — 6 року життя — дитина повинна споживати що найменше пів кварти молока денно, пізніще — бодай кварту. Розуміється, всеодно, чи вова ту скількість молока просто випиває, як напиток, чи споживає разом з кашою, чи як небудь інакше.

Овочі, не лише поживні самі собою, а й розбуджують апетит для іншої їди. Однаково добрі сирі овочі, як і сік з них, а коли нема сирих, то варені, всякі компоти, тощо.

Важну ролю, у відкормленню дитини — відограє каша вівсяна, пшенична та всяка інша і краще, коли вона грубо мелена — ніж „біла", так, як її звичайно препарують для продажі. Також корисніщий для здоровля хліб разовий — ніж питльований.

Вже від другого року життя — дитина повинна що дня потрохи діставати зеленої городовини — такої, як: капуста, карафіол, салата, фасоля в стручках, шпараґи, бураки то що.

Зате мяса дітям треба давати дуже мало. Одно яйце на день заміняє мясо. Деякі лікарі кажуть, що навіть й стільки не треба, і яких пять яєць на тиждень вистарчить. Риба, коли свіжа, дітям служить добре, але вона не легко стравна і тому повинна бути відповідно приправлена.

Для нормальної здорової дитини — досить їсти три рази на день. Коли дитина слабовита, або не росте так, як треба — не завадить дати їй ще трохи молока та хліба з маслом ще й до обіду і на підвечірок. Одначе треба мати на увазі, що дитина може зле виглядати і не рости й не розвиватися відповідно, не тільки через те, що вона їсть мало, або не те, що повинна — важний також відочинок. Коли вона цілий день „вганяє", або коли цілий день тільки за книжками сидить — вона втомлена і всяка утома, фізична чи умова — спричинює погане травлення, і якби вона не відживлялася, — буде бліда і наче недогодована. Тому для її нормального росту і розвитку — все треба відповідної скількости сну та відпочинку.

Веселий кутик.

На почті.

— Почтарка: Лист за тяжкий, добродію. Треба наліпити більше марок.

— Гість: Більше марок? То ще буде тящий, прошу пані?

В суді.

— Суддя: Чому ти його три рази вилами по голові вдарив?

— Обжалований: Бо більше не треба було.

Наші жінки.

— Муж вертає від лікаря.

— Ну, Богу дякувати, я вже вилічився з ревматизму...

— Жінка: І я вже не буду знати коли буде дощ, а коли погода... Шкода!..

Яке їхало.

— Коли ти віддаш мені тих десять золотих, котрі я тобі останнього разу позичив?

— Не пригадую собі коли це було?

— Одного вечора, коли ти був пяний.

— Ага! але я тобі їх віддав.

— Коли?

— А тоді, як ти був пяний.

Наші діти.

— Мій тато страшно дурненький каже малий Влодко — зараз повірить як його прошу о гроші на книжки...

— А мій, ще дурніщий — каже його товариш Юрко — бо зараз сам купує, а я потім продаю...

Надіслане.

ПОДЯКА.

Всім знайомим, приятелям та сусідам, котрі поспішили віддати послідню прислугу дорогому і незабутньому бл.п. Александрові Ленчикові, та відпровадити на місце вічного відпочинку щиро-сердечну подяку складає горем прибита

РІДНЯ.

Хлопця з укінченою віділовою, до науки цукорництва прийме М. ЗАРАЗКА, Перемишль, Смольки 6.

До 150 долярів дає морґ романцю лікарського Chamonilla. Насіння ботанічно чисте на десятину морґа шле оплатно з поученням: **Бобак Каміля, Brzeżany** по одержанню 6 золотих,

ПРИЙМЕМО ХЛОПЦІВ
до практики на електромонтерів з укінченою 3 кл. ґімназіяльною або виділовою.
Конц. підприємство електроінсталяційне **І. і Д. Дучинські**
ПЕРЕМИШЛЬ — РИНОК 23.

Взиваємо цею дорогою Пана Анатоля Курдидика вирівнати довги у понизших вірителів в найкоротшім часі — противному разі звернемо справу на судову дорогу. *Народний Базар, Повіт. Союз Кооператив, Народна Торговля, Іван Борис, Мануфактура, Петро Дунай, Петро Виваль всі в Перемишлі.*

СТОМАТОЛЬОҐ (Дентиста)
Др. Мед.
С. ФЕЛЬЗЕН
Спеціяліст хороб і хирурґії устної ями, зубів як також
- ОРТОПЕДІЇ ЩОК. -
ПЕРЕМИШЛЬ,
ВУЛ. ФРАНЦІШКАНСЬКА Ч. 37/III. (Площа на Брамі). :-: Тел. Nr. 125.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія. Кварцева лямпа.

Др. Михайло Кое
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ"

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення
„КАЛИНА"
з фабрики кооперативи „Будучність" в Тернополі.

ТОВАР. „СОЮЗ УКРАЇНОК" В ПЕРЕМИШЛІ.

Подається до відома П. Т. Громадянства, що заходом цего Товариства **дня 15. вересня ц. р.** відчиняється черговий

КУРС КРОЮ І ШИТТЯ

на якому уділяється науки:
1. Крою і шиття біля;
2. Крою і шиття жіночих і діточих одягів;
3. Ручних робіт, як вишивок, мережання, гафту і ин.

КУРС тріватиме від 15. вересня ц. р. до 30. червня 1930.

Учениці курсу можуть користати з науки у вечірній фахово-доповняючій школі. — Учениці, які малиби намір одержати визволення з правом отворення власної робітні, мусять відбути трилітну науку так на згаданім курсі як і у фахово-доповняючій школі. — Оплата на курсі 20 золотих місячно, наука в фахово-доповняючій школі безплатно.
Замісцеві учениці можуть знайти дешеве приміщення в бурсі „Союза Українок".
Зголошення приймає канцелярія Українського Інститута для дівчат, Татарська 4. (від год. 11—1 перед пол.
Адреса для листів: Курс крою ул. Татарська ч. 4.

Аптика і Дроґерія під „Звіздою"
істнуюча від 1874 року
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії.

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко. З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.